

# *några rader*

nyhets- och informationsbrev  
för

FÖRENINGEN  
LALANDERSLÄKTEN  
och dess medlemmar

Nr 13 (2002)  
årgång 7



---

## *Släktföreningsmöte i Falun 22 - 24 augusti 2003*

Arbetsutskottet har beslutat att nästa års Släktföreningsmöte skall hållas i Falun den 22 - 24 augusti..

Falun är en gammal kulturstad, och staden och dess omgivningar bjuder på många sevärdheter. I kommunen finns många tre-stjärniga turistmål som Carl Larsson-gården. Där finns många fler som Stora Museum med sina modeller av Christoffer Polhems mekaniska uppfinningar, Dalarnas museum med bland annat Selma Lagerlöfs bibliotek och Stadigtugan i Bjursås med sina unika dalmålningar. Till det kommer Carl Larssons porträttsamling i församlingshemmet i Sundborn och så Falu gruva.

Den gamla koppargruvan är nedlagd sedan några år men i högsta grad levande och öppen för besökare. Den är numera upptagen på FN:s världsarvslista som det unika industriminne det är. Koppaberget är hela det gamla gruvområdet där det numera finns konferensanläggning, restaurang, gruvbod med spännande souvenirer, med mera. Carl von Linné skulle inte känna igen sig idag: "Detta är Sveriges största under men faseligt som helvetet självt" sa han på 1730-talet.

Ansvarig för programmet är Sven Lalander, vår eminente vice ordförande och du finner det preliminära programmet på sidan 3.

*Varmt välkomna önskar styrelsen!*

### *Mer med Falu-anknytning*

Många släktingar bor och har bott i Falun genom åren. I detta nummer börjar Sven Lalanders berättelse om sin far Axel, som flyttade till Falun 1893.

## ORD från ORDföranden...

På vägen hem från föreningens styrelsemöte i Stockholm kom jag att tänka på hur mycket av våra aktiviteter som är helt beroende av oss som enskilda medlemmar. I valtider funderar man ibland på om ens lilla röst egentligen betyder något. Det gör den förstås - tillsammans med andra röster. Samma gäller för föreningen: Inga medlemmar - ingen verksamhet. Utan medlemsavgifter blir det ingen "några rader" och heller ingen möjlighet att underhålla stugorna i Huså. Släktmötena kan hållas med få deltagare men blir naturligtvis mycket roligare och mer innehållsrika ju fler som kommer.

Nästa sommar träffas vi i Falun, vår förste ordförande Axel Lalanders hemstad. Numera är Falun ju ett av Sveriges sällsynta världsarv. Staden ligger också centralt i Sverige, åtminstone kommunikationsmässigt - för oss norrlänningar är det ju sydliga nejder! Det är därför mycket som talar för att du bör delta i släktmötet där - inte sant? Jag lovar att programmet blir intressant, bl.a. ingår en utflykt till Carl Larssongården.

Under tiden kan du ju boka en av stugorna i Huså en vecka. Maken till miljö finns knappast i Sverige. Huså är en by där åkrarna brukas på gammalt vis. Där finns inga vita plasticsäckar; i stället står hässjorna tätt på de branta tegarna. Ett par kilometers promenad eller skidåkning därifrån är du uppe i tystnaden på kalfjället. På sensommaren kan du plocka hjortron. Och sedan återvända till stugan som står på strandtomt med gratis fiske i Kallsjön från egen eka.

Välkommen dit, och välkommen till Falun nästa sommar.

PO Österlind

---

### Föreningen Lalandersläktens nyhetsbrev *några rader* har till ändamål att

- öka intresset för släktföreningen och stärka sammanhållningen inom föreningen
- främja aktiviteter inom släktföreningen och stimulera intresset för släktens historia, kunskap om släktforskning samt sprida kännedom om olika släktmedlemmars liv och gärning
- underlätta styrelsens kontakt med släktmedlemmarna men också vara ett öppet forum för medlemmarna i förenings- och släktangelägenheter

Redaktör: Birgitta Nordenman, Kremlevägen 6, 756 46 Uppsala. Tel: 018 - 30 09 42, 070 - 315 21 00, Fax: 018 - 30 04 42, e-mail: bin@magnolia.se

---

#### Innehåll

Släktföreningsmöte 22-24 augusti 2003	sid 1	Avdelningen för släktforskning	sid 11-12
Ord från ordföranden	sid 2	Forskaren togs på allvar ....	sid 13
<i>några raders</i> ändamål	sid 2	Några ord från redaktören	sid 13
Innehåll	sid 2	Välkommen att bo i våra stugor	sid 14
Släktföreningsmöte i Falun	sid 3	Kära vänner .....	sid 15
Släktboken	sid 4	Stugfogden har ordet	sid 15
Lalanderföreningen på Internet	sid 4	Våra förfäders rättsliga liv och leverne	sid 16
Lalanderläktingar på nätet.....	sid 4	Supplement nr 8	sid 17
Axel Lalander och hans familj	sid 5-10	Medlemsavgiften	sid 17
Styrelsemöte	sid 10	Våra amerikanska släktingar	sid 17
		Adresslista - släktens funktionärer	sid 18

## ***Släktföreningsmöte i Falun 22 – 24 augusti 2003***

Planeringen för nästa års Släktföreningsmöte pågår för fullt. Boka in dagarna redan nu! Vi vill förstås också att många av våra utländska släktingar och deras familjer skall komma även nästa år.

Vad vore ett släktföreningsmöte utan sightseeing, intressanta föredrag och trivsam samvaro över god mat och dryck!

### ***Preliminärt program***

#### *Fredagen den 22 Augusti:*

Utfärd till Ornässtugan, värdshus från 1500-talet och ett av Sveriges äldsta museer med anknytning till Gustav Vasas äventyr i Ornäs.

Därefter åker vi till Sundborn med besök vid Carl Larsson gården. Carl och Karin Larssons hem är unikt i sitt slag, vackert och välhållet och ett populärt mål för många semestrande människor. Turistguiden Guide Michelin har inte för inte beslutat ge Carl Larsson-gården tre stjärnor

#### *Lördagen den 23*

Förmiddagen	Styrelsesammanträde Guidad sightseeingtur i Falun
Eftermiddagen	Formellt släktmöte enligt särskild föredragningslista Berättelse om Axel Lalander, välkänd Falubo och en av föreningens grundare
Kvällen	Föredrag om Falu stads historia av Örjan Hamrin, Dalarnas museum Gemensam middag

#### *Söndagen den 24*

Besök vid Kopparberget med nedstigning i gruvan  
Släktmötets avslutning

#### *Intresseanmälan*

Sven är tacksam om han redan nu får veta hur stort intresset är för mötet. Sänd din intresseanmälan via e-mail till [sven.lalander@telia.com](mailto:sven.lalander@telia.com) eller ring honom på tel: 08-765 84 57. Din intresseanmälan är INTE bindande. Ytterligare information kommer att skickas till dem som visat sig intresserade.

#### *Kontinuerlig information*

På vår hemsida: [www.lalanderrelatives.org](http://www.lalanderrelatives.org). kommer det kontinuerligt att läggas ut information om släktmötet.

#### *Information om Falun*

Information får du på Faluns turistbyrå "Välkommen till Falun AB", som finns på Trotsigatan 10, eller på den egna hemsidan: [www.welcome.falun.se](http://www.welcome.falun.se)

Se också: <http://www.visitfalun.se> och <http://www.kopparberget.com>

***För 50 kr plus frakt kan du nu få släktboken ”Gruvsmeden Jacob Mårtensson Lalander. Anor och ättlingar under 500 år” och gå på upptäcktsfärd bland våra släktingar***

Köp, läs och inspireras - boken ger många aha-upplevelser! Den är därför en uppskattad present! Varje bok som du köper ger dessutom ett direkt tillskott till vår föreningskassa.

**Ring Jan Leijd på tel: 08 - 99 44 12 så får du besked om hur du enklast kan köpa boken!**

---

### ***Komplettera Släktboken***

Fortsätt också att skvallra till undertecknad. Skriv ett kort till Vårgårdavägen 6, 125 51 Älvsjö, skicka e-mail till fam.leijd@telia.com eller ring 08 - 99 44 12 tycker släktbokens huvudredaktör *Jan Leijd*

---

### ***Lalanderföreningen på Internet***

Tack vare Carl-Arne Nyströms arbete har Lalanderföreningen nu en egen Hemsida på Internet. Du hittar den på adressen: [www.lalanderrelatives.org](http://www.lalanderrelatives.org). Där finns information både på svenska och på engelska.

På Hemsidan finner du styrelse, valberedning, våra stugor, vackra bilder från Huså med omnejd. Där finns även artiklar och bilder från det Släktföreningsmötet i Östersund med omnejd 2001.

Där kan varje släktgren lägga ut sin egen information. Ge ditt bidrag till att hålla denna sida uppdaterad.

Du mailar informationen till Carl-Arne Nyström på adress: [carl-arne.nystrom@educ.umu.se](mailto:carl-arne.nystrom@educ.umu.se)

Information om Släktföreningsmötet i Falun 2003 finns också där.

---

### ***Lalandersläktingar på nätet.....***

När jag söker information till vårt nyhetsbrev så gör jag ibland sökningar på nätet. Det namn som är mest omnämnt är Philip Lalander.

Philip är sociolog och arbetar på SoRAD (Social Research on Alcohol and Drugs) vid Stockholms Universitet. Läs mer om Philip på sidan 13.

På nätet fann jag då även en kusin till Philip - Katarina Lalander Hamnes. Du finner henne på sidan 225 i Släktboken.

I Släktboken kan vi på sidan 323 läsa att en av initiativtagarna till bildandet av föreningen Lalandersläkten var Axel Lalander. Han var också föreningens förste ordförande och författare till föreningens släktbok "Axel Lalander berättar" (1977). Många kan vittna om hans mångåriga arbete och stora betydelse för föreningen. Här börjar sonen Sven Lalanders berättelse om sin far.

## ***Axel Lalander och hans familj***

Minnet av en människa är som fotspåren på havsstranden. Det lever hos dem som själva träffat henne, men när de gått bort har de utplånats. För de kvarvarande, främst barn och barnbarn, kan det därför vara värdefullt med skriftliga minnen, tillsammans med fotografier, för att ge en bild av den bortgångna. Det är bakgrunden till denna skrift om min far, Axel Lalander och hans familj. Innehållet har jag hämtat dels från egna, min hustru Majjas, mina systrar Gulls och Gertruds personliga minnen, dels från fars skriftliga "Minnen" och från intervjuer med Axel upptagna väsentligen av Majja mellan åren 1968 till 1975. Till detta kommer de brev som Axel skrev till mig och Majja från 1944 till 1978. Axels minnen från barndoms- och ungdomstiden, 1884-1902 skrevs 1961, när han var 77 år, och ger en detaljerad beskrivning av denna tid, illustrerad med ett stort antal fotografier. Axels minnen från senare tid, 1903-1978 skrevs från 1971 till 1978, utan tillgång till minnesanteckningar, då han var 87 till 94 år, och är mera sporadiska, speciellt efter bröllopet 1909. Men även från denna period finns många fotografier och dessutom har familjens Gästbok studerats.

### **Axels förfäder**

*Axels far*, var komminister Nils Magnus Lalander i Torp i Ångermanland. Han föddes den 14 augusti 1841 i Huså i Jämtland. Han hade i sin ungdom gripits av en religiös väckelserörelse i Jämtland. Magnus var duktig i skolan. Hans lärarinna hade berättat för disponent Beskow i Huså, att Magnus skött sig så bra i skolan, att det vore synd, om han inte fick fortsätta och läsa vidare. Disponenten lovade då att han skulle ordna så, att Magnus skulle få gå i Östersunds läroverk och få hjälp med studiekostnaderna. År 1858 dog Magnus far, men han kunde dock fortsätta studierna genom att arbeta som informator. Han blev student 1868 och fortsatte att studera teologi vid universitet i Uppsala. Magnus prästvigdes 1871 och blev t.f. pastor i Lycksele 1872. Det berättas att han vandrade från Huså till både Uppsala och Lycksele för att klara ekonomin. Kyrkoherden i Lycksele var Nils Johan Sundelin, som varit gift två gånger och hade många barn. Den yngsta var dottern Fanny. Det ansågs på den tiden att om en adjunkt kom till en prästgård med ogifta döttrar, var det naturligt att han gifte sig med en av dem, ofta den äldsta. Magnus valde emellertid den yngsta, Fanny Sundelin. De gifte sig den 12 juli 1876 i Lycksele, då Magnus var 34 år och Fanny 23 år.

Magnus hade en kort tid tjänst som komminister i Grundsunda i norra Ångermanland, men återvände därefter till tjänsten som t.f. pastor i Lycksele. 1881 blev han komminister i Holms församling och 1883 i Torps församling i Medelpad. Familjen, då med döttrarna Ingrid "Ninge" och Maja, flyttade till komministerbostaden i Klöstre bondby i Torp. Lönen var knappt 3 000 kronor per år vilket motsvarar ca 130 000 kronor per år i 2002 års penningvärde. Därtill kom visst tillskott från det jordbruk, som hörde till tjänsten, men som sköttes av arrendator, då Magnus inte var lagd åt praktiskt arbete. I januari 1884 föddes Axel, min far.

Magnus hade ådragit sig svår reumatism och hade tidigt vistats några månader i Norrtälje och fått hälsosamma bad, men han blev inte helt frisk. Ekonomin var också dålig, han hade inte lyckats återbetala de lån han fått bl.a. av sin kusin Per Jacobsson i Björnänge. Han sökte en kyrkoherdetjänst i Tuna socken i Medelpad, men fick ett svårt sjukdomsanfall när han skulle provpredika och kunde inte fullfölja provet utan måste återvända hem. Där avled han den 30 april 1891, ännu ej fyllda 50 år. Enligt Härnösands stifts herdaminne var Magnus "en allvarlig, vänsäll och omtyckt prästman".

*Axels mor*, Fanny Sundelin-Lalander som föddes 11 november 1852 i Lycksele gifte sig vid 23 års ålder. Jag känner mycket litet till om hennes barn- och ungdomstid. Axel har inte heller skrivit något speciellt om sin mor, som han inte hade något minne av. Som framgår nedan om hennes far Nils Johan Sundelin var det dock stora problem i föräldrahemmet i mitten av 1860-talet, vilket sannolikt haft inverkan även på Fanny. Ett drygt år efter giftermålet fick Fanny två barn, som båda dog i samband med födelsen. 1,5 år senare, år 1879, kom dottern Ingrid "Ninge", år 1880 dottern Maria "Maja" och år 1884 sonen Axel. Enligt "Ninge" var Axel älsklingsbarnet, medan Fanny var sträng mot henne. Hon tycks inte ha sysselsatt sig mycket med barnen, som fick leka för sig själva. Döttrarna beundrade emellertid sin mor. Barnbarnet Astrid berättar i en intervju, att modern "Maja" ofta talade om sin mor: "Hon var rar, vacker, ljuvlig och glad." Av brevväxling mellan systrarna Sundelin under åren 1885 till 1890 framgår dels maken Magnus' dåliga hälsa, dels att även Fanny tycks ha varit svag. Åtminstone under åren 1886 till 1888 talade hon mycket i breven om att, enligt läkarens rekommendation, lämna hemmet för att vila sig, men hon ansåg sig inte kunna lämna Magnus.

I augusti 1890 åkte Fanny och Magnus med båt till Stockholm med dottern "Maja", som hade en halsåkomma. Även Magnus och Fanny undersöktes av läkare. Magnus rekommenderades en längre tjänstledighet, men det var "lättare sagt än gjort". Fannys hjärtbesvär ansågs inte allvarliga och sannolikt orsakade av "oro och bekymmer". Hösten 1890 vistades Fanny hos systemern Sofi i Falun ett par månader. Systemern Nanny "Nanna" skötte då hushållet i Torp, medan systemern Jenny "Nenne" vistades hos svågern Westrin, som blivit änkeman med en stor barnskara. Fanny skrev flera brev till "Nanna" med detaljerade förhållningsregler hur barnen skulle skötas. I början av år 1891 tycks Fanny blivit ordentligt sjuk. Enligt brevväxling mellan dottern "Ninge" och hennes kusin Anna juni-juli 1891 var "Ninge" närvarande både då hennes far och mor dog. Fanny var så dålig, när maken dog, att hon inte var medveten om detta, men underrättades av systemern "Nanna". Hon dog en dryg månad efter maken Magnus, enligt kyrkboken av "nervförlamning"

*Axels farfar*, Nils Lalander, föddes den 13 oktober 1794 i Huså som son till gruvsmiden Jacob Mårtensson Lalander. Han synes ha varit en duglig man, som arbetat sig upp till gruvfogde. Han hade sina överordnades förtroende, och fick bygga en ny fogdegård som bostad. Omkring år 1856 synes han ha blivit sjuk. 1,5 år senare reste han till Stockholm för att söka hjälp och lades in i augusti 1858 på Serafimerlasarettet. Han var då svårt tård av cancer i urinblåsan och avled den 12 september 1858. Gruvfogden bör ha haft en relativt god ekonomi, men barnen tycks inte ha fått något större arv. Det kan ha berott på en förskingring(?).

*Axels farmor*, Ingrid Persdotter, föddes den 13 juli 1800 i Nordhallen, Åre. Hon fick nio barn, av vilka en dog i spädd ålder, medan de övriga, med undantag av Magnus, uppnådde en för tiden avsevärd ålder, mellan 60 och 88 år. Farmodern dog den 30 december 1887 hos sin måg Nils Malmsten i Sää, Åre, 87 år gammal. När maken dog år 1858 skrev hon ett brev till sonen Magnus och undrade hur han skulle kunna fortsätta sina studier.

*Axels morfar*, kontraktsprosten Nils Johan Sundelin, föddes i Arjeplog den 28 mars 1808. Han var en studiebegåvad man, som blev student 1828, studerade teologi i Uppsala och prästvigdes år 1831. Samma år blev han pastorsadjunkt i Lycksele och pastor där 1840. Lycksele församling ansågs vara den förnämsta i hela Lappland och det väckte avundsjuka bland kollegorna att Nils Johan blev pastor där vid så unga år, 32 år. Han var nog också själv stolt över detta, vilket framgår av hans korrespondens med Petrus Laestadius (bror till predikanten Levi Laestadius). Denne varnade Nils Johan för att vara övermodig, eftersom det kunde komma sämre tider. Nils Johan var gift två gånger med två systrar Palmgren och fick 13 barn, av vilka dock en dog i spädd ålder. De fem sönerna var begåvade och fick alla studera, men endast en av dem fick ett ordentligt yrke, som jägmästare.

Det förefaller som om de övriga inte klarade av studentlivet utan missbrukade alkohol. Hushållet i prästgården var mycket stort med 12 barn, några äldre släktingar, samt pigor och drängar, i allt 25 personer. Därutöver fick prästgården ofta ta emot mer eller mindre prominenta gäster; den tjänade nästan som en gästgivargård. Detta blev självfallet dyrbart och familjens ekonomi blev ansträngd. Nils Johan var i sin krafts dagar ”en framstående prästman, en ovanligt begåvad, god och dugande man, hela lappmarkens allt i allo”. ”Han var outtröttligt hjälpsam med råd och bistånd, en angenäm sällskapsmänniska och mycket gästfri.” Karl XV bodde i hans hem, när han som kronprins gästade Lycksele.

I början av 1860-talet inträffade emellertid en katastrof. Nils Johan hade själv börjat missbruka alkohol. Han lånade pengar ur kyrkkassan och blev avstängd från sin tjänst, som från 1863 fick skötas av en vice pastor, till en början den yngre brodern Ferdinand. Nils Johan fick så småningom tillbaka en smula av sitt livsmod och sitt gamla intresse för församlingen. Sedan även hans andra hustru avlidit år 1872 dog han den 21 mars 1877.

*Axels mormor*, Vilhelmina Margareta Palmgren föddes den 25 december 1809 i Jukkasjärvi i Norrbotten som andra dotter till kontraktsprosten Pehr Palmgren och hans andra hustru Kristina Turdfjaell. Hon karakteriserades av Nils Johans brorson Robert Sundelin som ”en ovanligt god och from kvinna”. Hon avled den 10 oktober 1872 i en ålder av 62 år.

#### *Axels barndom 1884-1893*

Axel föddes den 7 januari 1884 i komministergården i Torps församling i Medelpad, som låg i bondbyn Klöstre ca en mil öster om kyrkan och prästgården i Torp. Han hade två äldre systrar, Ingrid ”Ninge” och Maria ”Maja”. Föräldrarna sysselsatte sig inte mycket med barnen; pappan Magnus, som var sjuklig, satt enligt Axel mest i sitt arbetsrum. Mamman Fanny var orolig för makens hälsa och ”hennes nervsystem var något i olag”. De tre barnen lekte emellertid bra med varandra, bl.a. på den stora gården. Äldsta systern Ninge ”hade fantasi och det var hon som ledde lekarna”. Axels tidigare barndom synes ha varit utan större problem. När Axel var sju år dog pappan och en månad senare även mamman. De tre barnen blev föräldralösa. Fanny hade på sin dödsbädd tagit löfte av de två mostrarna Nanna och Nenne, som då vistades i hemmet, att aldrig lämna barnen, vilket löfte de höll. Axel mindes från begravningen, att han var den ende som inte grät, men förlusten av båda föräldrarna bör dock ha inverkat på honom. Såsom var vanligt i prästfamiljer vid denna tid fick familjen ett ”nådeår”, då de kunde bo kvar i komministergården efter pappans död. Det förlängdes med ytterligare ett år. Bouppteckningen efter föräldrarna visade att pappan inte lyckats betala sina studieskulder och hela bohaget gick på auktion. Tack vare mostrarnas besparingar kunde de dock ropa in och behålla vissa saker, bl.a. två gustavianska stolar från 1700-talet och hemmets förmaksbord. Under nådeåren anställdes en hjälppräst, som skötte komministerns tjänsteåligganden och var ett visst stöd för mostrarna och barnen. Axel minns speciellt pastor Juliebö, en f.d. missionär, som var en glad, snäll och trevlig man, som lekte med barnen. Liksom systrarna gick Axel i en privatskola i Torpshammar, ”de kunde som prästbarn inte gå i den allmänna skolan”, men Axel och Maja fick det sista året pastor Juliebö som informator. Axel var mycket intresserad av att läsa och slukade med iver de få böcker, som fanns i hemmet, bl.a. Titus Livius ”Romersk historia”.

#### *Flytten till Falun 1893*

För att klara försörjningen av familjen bestämde sig mostrarna Nenne och Nanna för att ordna skolhushåll, dvs. hyra en våning och ta emot skolungdomar som helinackordering. Den äldsta halvsystem Sofi var gift med rektor Dahlbäck i Falun, som var skolstad och därför en lämplig plats. Axels äldsta syster Ninge åkte till Falun ett år tidigare än de övriga och bodde då hos familjen Dahlbäck, där hon delade rum med dottern Hildur, vilket inte var så lätt, eftersom Hildur var psykiskt obalanserad.

Genom Sofis förmedling kunde mostrarna hyra en våning på fem rum och kök vid Gustafs Torg i Falun. Resan från Torp till Falun gick med tåg och den lilla familjen anlände till staden den 1 juni 1893, då Axel var nio år. Mostrarna var givetvis oroliga för hur de skulle lyckas med uthyrningen, men det visade sig gå bra, kanske delvis för att rektor Dahlbäck utlovat tillsyn över inackorderingarna. De fick sex skolpojkar som inackorderingar, som betalade 45 kronor per månad och person vilket motsvarar ca 2300 kronor i penningvärdet 2002. Lägenheten hade inga moderna bekvämligheter såsom elektricitet, vatten eller avlopp. Dricksvattnet fick hämtas från en brunn i närheten och övrigt vatten från den närbelägna Faluån. Det blev trångt med 12 personer, men anspråken var inte stora. Ninge och Maja fick sova i allrummet, som även användes som matrum och vardagsrum samt för ytterkläder och som genomgångsrum till uthyrningsrummen. På kvällen sattes en skärm framför flickornas sängar. Nenne bodde i köket tillsammans med hembiträdet, medan Nanna bodde i ett av rummen, ibland tillsammans med en skolflicka. Nanna hade ansvaret för ekonomin och Nenne för matlagningen.

Det var första gången Axel såg en stad med gator och många tätt belägna hus. Han tyckte det var spännande att utforska staden tillsammans med systrarna och bekymrade sig inte för framtiden. Rektorsfamiljen Dahlbäck var mycket vänliga mot barnen och gården vid rektorsbostaden var en oas, dit de kunde gå och leka. Huset finns fortfarande kvar och ligger vid Åsgatan intill Hammars konditori. Genom Dahlbäcks lärde Axel och hans systrar även känna deras vänfamiljer. Dit bjöds de en gång om året under julen, vilket var högtidligt att se fram emot. Rektor Dahlbäck ordnade så, att förmyndarskapet för de tre barnen överflyttades till hans granne, komminister Adde, som hade en son som blev Axels klasskamrat i läroverket. Den förste sommaren, 1893, sattes Axel i slöjdskola, vilket dock inte synes ha gett några permanenta kunskaper, eftersom Axel förblev opraktisk i sådana saker.

#### *Ungdomsåren 1893-1902*

Hösten 1893 tenderade Axel framgångsrikt in i Falu Högre Allmänna Läroverk och kunde som en av de yngsta börja i första klassen. Till Axels sorg kunde mostrarna inte från början kosta på honom en ordentlig skolmössa med dalpilar, men den kom som julklapp samma år. Enligt Axels egen utsago var han mycket blyg, men han fick dock några kamrater, dels i skolan, dels bland inackorderingspojkar. En av de senare var Sven Boberg från Grangärde, bror till Torsten Broberg, sedermera känd hotelldirektör i Jämtland. Axel klarade skolan utan större problem och fick fr.o.m. fjärde klassen regelbundet penningpremier, som utgjorde ett välbehövligt penningtillskott för inköp av böcker och kläder.

År 1896 flyttade mostrarna med de tre ungdomarna från lägenheten vid Gustafs Torg till "Villan", i nuvarande kvarter "Villastaden" ovanför Fängelsebacken med åtta rum och två kök. Inackorderingsverksamheten utökades och hushållet omfattade 18 personer och två hembiträden. Axel och hans systrar synes ha funnit sig väl tillrätta med mostrarna.

Under 1890-talet började idrotten få vind i seglen i Sverige. Det smittade av sig på ungdomarna i trakten av Villan, som bildade "Villans Idrottsförening", som fick 15-20 medlemmar, både pojkar och flickor. På vintern var det tävlingar i backhoppning och längdåkning på skidor samt sparkstötningsåkning, på våren höjd- och längdhopp, längdloppning samt diskus- och spjutkastning. Priserna utgjordes av försilvrade tvåöringar och bronserade ettöringar.

Axel började tidigt intressera sig för att samla olika saker. Redan i Torp samlade han frimärken och det tog fart när han julen 1894 fick ett riktigt frimärksalbum. Då började han byta frimärken, först med intresserade skolkamrater, sedan även med professionella samlare både i Sverige och även i utlandet. Axel fortsatte med frimärkssamlandet större delen av sitt liv och fick ihop en mycket



betydande samling. Delar av denna såldes på äldre dagar och inbringade ganska stora belopp, medan andra delar ärvdes av sonen Sven och svärsonen Sven Österlind. Andra samlarintressen omfattade varierande saker som öletiketter, fågelägg, tändsticksetiketter och adliga sigill. Växksamlandet hade en annan karaktär. Det var obligatoriskt att samla minst 350 olika växter i skolan. Axel hade vid skolans slut fått ihop inte mindre än 700 olika växter. Han försökte intressera barnen för växtinsamling med ganska magert resultat. Sonsonen Magnus har dock i viss utsträckning ärvt intresset för växtinsamling och en del av hans samling finns fortfarande kvar på Ekbackevägen.

Axel tillbringade många somrar på landet, inbjuden av släktingar eller föräldrar till inackorderingsbarn. Han kom på det sättet att besöka Husby i södra Dalarna, Enviken (hos prästfamiljen Ericsson, Anna Hårds föräldrar) och Grangärde (hos inackorderingen Sven Bobergs föräldrar). Den sista sommaren före studenten var Axel informator hos en änkefru Westman i Falun, som hade sommarbostad i Boda i norra Dalarna, och som hade flera barn, av vilka två pojkar behövde läsa extra på sommaren. Under sommarbesöken träffade Axel många olika ungdomar, vilket var nyttigt för den enligt egen utsago blyge pojken. Några kom Axel och hans familj att umgås med under lång tid.

Juldagen 1896 var Axel inbjuden att närvara vid Sigurd Dahlbäcks förlovning med gymnastikdirektören Ellen Löfgren i Stockholm. Sigurd var son till rektor Dahlbäck och blev senare berömd som författare till succéromanen "Firman Åbergson". Besöket i huvudstaden med bl.a. hästdragna spårvagnar gjorde ett starkt intryck på Axel. Sommaren 1898 hade Axel tillfälle att, utan avgift, delta i en omfattande skolutflykt till fots, med tåg och båt, till stora delar av Dalarna och Gästrikland. Det var en stor upplevelse för honom och stärkte sannolikt hans självkänsla.

I gymnasiet fick Axel flera kvalificerade lektorer som lärare. Han tycks speciellt ha intresserat sig för historielektorn Billengren, en liten och tjock ungar, stadsfullmäktiges ordförande, om vilken det berättades många historier. Många av de gamla kamraterna fortsatte inte i gymnasiet. I stället kom det nya elever från samskolorna i Hedemora och Sala. I sina "Minnen" beskriver Axel relativt detaljerat flera av lärarna och gymnasiekamraterna. Han tycks dock senare inte ha haft något större umgänge med någon av kamraterna. Skolarbetet var inte betungande för Axel och han hade gott om tid för andra aktiviteter. Han läste "bredvid" och dessutom enklare historiska romaner och äventyrsböcker och vissa dikter, men inte mer avancerad litteratur. Han hade också tid med betald läxläsning för yngre pojkar (50 öre/timmen, vilket motsvarar ca 43 kronor/timme i penningvärdet år 2002). Under flera år var Axel sekreterare i Gymnasistföreningen.

Axel konfirmerades år 1900. Han hade väntat sig att något mystiskt skulle ske när han tog emot brödet och vinet, men ingenting sådant kändes. Så småningom vittrade barnatron sönder, vilket får ses såsom en naturlig del av uppväxtårens protest mot det allmänt vedertagna. I mognare ålder började Axel dock fundera, om det var så mycket bevänt med de upproriska tankarna.

Syster Ninge tog examen som folkskolärare år 1900 och flyttade då till Gåsvarv i Älvdalen. Syster Maja tog examen år 1903 och flyttade då till Nordansjö utanför Hedemora.

På våren 1902 tog Nenne Axel en dag avsides och berättade om hans morfar, prosten Sundelin i Lycksele, och hans stora problem med spriten. Samtidigt kom Axel att läsa en schweizisk professors skrift i nykterhetsfrågan. Han beslöt sig då att bli absolutist, aldrig skulle han genom sitt exempel förleda sina eventuella barn eller någon annan att börja dricka. Några dagar före studentexamen gick Axel in i nykterhetsorganisationen SSUH, som han sedan tillhörde som understödande medlem under hela sitt liv.

*Axel träffar Asta och avlägger studentexamen, 1902*

Under det sista läsåret före studentexamen frågade en av inackorderingarna, Anna Korlén, om Axel och inackorderingen Emil Eliasson (ändrade senare namnet till Eljas) ville gå ut och åka kälke. Med den kvällen var två av Annas skolkamrater Asta Bohm och Ingrid Högberg. Det accepterades. Enligt Axels ord i Majjas intervju: "Det kan vara roligt att se hur hon ser ut och hur hon är." Det var första gången Axel träffade Asta. Det blev inledningen till ett stort antal gemensamma träffar, som skulle avgöra fyra människors liv (Emil Eljas gifte sig med Ingrid Högberg och de blev mycket goda vänner med Axel och Asta). Axel mindes efteråt Asta som en glad och trevlig flicka med spelande bruna ögon. Hon hade lätt för att prata och det var "något som lossnade inom mig, när jag var tillsammans med henne". Efter viss tvekan (han var urusel dansör) bjöd han Asta på studentbalen, där fick hon som tyckte om att dansa gott om tillfälle till detta, eftersom det fanns många andra än Axel som bjöd upp henne. Några dagar efter balen tog Axel farväl av Asta på järnvägsstationen med några rosor, när hon reste hem till Eskilstuna, och fick tillbaka en ros från Asta. De bestämde inget om att träffas igen, men brevväxlade under sommaren. Den 6 juni 1902 tog Axel studentexamen efter att ha avverkat både de skriftliga proven och den muntliga examen med gott resultat.

Axels minnen från barn- och ungdomstiden ger ett intryck av en relativt lycklig tid. Visserligen hade han inte god ekonomi, men det gällde även flera av hans kamrater. Han tycks inte ha saknat sina föräldrar. Mostrarnas inackorderingshem betraktade han som sitt hem, som gav åtskilliga kamrater bland inackorderingarna, och morbror Dahlbäck gav en ökad trygghet.

Fortsättning följer i nästa nummer.....

---

## ***Styrelsemöte i Föreningen Lalandersläkten***

Styrelsemöte hölls den 2 november 2002 på sjöofficerarnas förening i Långa Raden på Skeppsholmen i Stockholm. Närvarande på mötet var ordföranden Per Olov Österlind, vice ordförande Sven Lalander, sekreterare Inger Mellberg, kassör Jan Leijd, förtroendekvinnan/männen: Per Åke Kristiansson Anders-grenen, Birgitta Nordenman Nils-grenen (som även är redaktör), Olof Tottmar Helena-grenen, styrelsesuppleanterna Anita Lalander samt Stig Dahleman (som även är stugfogde) och hans fru Gulli.

Efter en trivsamt lunch i de vackra lokalerna hölls ett konstruktivt och givande sammanträde. Bland de punkter som diskuterades var främst årsmötet 2003 och våra stugor i Huså. Sven Lalander planerar möte i Falun tillsammans med bland annat Staffan Wiklander, förtroendeman Gertrud-grenen.

Våra stugor i Huså är attraktiva och vi hoppas att ännu fler skall utnyttja dem så att vi kan finansiera det ständiga behovet av upprustning som finns. Stig Dahleman lyfte fram det arbete som Stig Jonsson gör och han kunde även konstatera att vattnet nu är ypperligt i Fogdegården. Som vi alla vet gör Stig D ännu mer. Tyvärr har ett antal personer bokat in en vecka eller mer i stugan och sedan inte kommit och inte heller avbokat. Detta föranledde styrelsen att besluta om det hyresavtal som framgår av sidan 15. Som ni ser har styrelsen även tagit beslut om justeringar av hyran för vissa attraktiva veckor.

Verksamhet och räkenskaper för förra året presenterades liksom de tankar som finns att ytterligare använda vår hemsida. Det var en förmån att ha Per Åke med när vi diskuterade hyresnivån eftersom han är väl insatt i förhållandena i Åre med omnejd.

---

## *Avdelningen för släktforskning*

*Fortsättning följer...*

I nummer 11 av *några rader* fanns en artikel som redovisade anorna för Mårten Jacobssons hustru, Gölin Eriksdotter. Så här skriver Jan Leijd där: ”Släktboken innehåller antavlor för Jacob Mårtensson Lalander och hans fru Gertrud Jacobsdotter, och deras gemensamma stamtavla med alla ättlingar. .... Vad som saknas är bland annat antavlor för alla som gift in sig i släkten och spritt *sina* gener i efterkommande släktled. .... Eftersom Jacob Lalanders barn gifte sig med bygdens söner och döttrar är det möjligt att ta fram antavlor för de flesta ingifta under 1800-talet”.

Och här kommer fortsättningen - **En förteckning över Märets anor**

Näst äldste sonen i gruvsmedens familj, Jacob Mårtensson, var gift med Märet Persdotter, bondedotter från Äng i norra delen av Kall socken. Ni hittar personerna i den grafiska tavlan som följer. Per Lalander d y tog fram en stomme till denna antavla och Kjell Risberg har kontrollerat och kompletterat den.

I:1 Per Andersson	Född i Rör, Kall. Torpare i Överäng, Kall
I:2 Ursilla Eriksdotter	Född i Överäng, Kall
II:1 Anders Eriksson	Bonde i Rör, Kall
II:2 Märeta Persdotter	Bonedotter från Rör, Kall
II:3 Erik Göransson	Torpare i Överäng, Kall
II:4 Ingeborg Larsdotter	Bonedotter från Nedgård, Kall
III:1 Erik Persson	Från Berge i Alsens socken
III:2 Kerstin Nilsson	Från Glösa i Alsen
III:3 Per Olofsson	Bonde och nämndeman i Rör, Kall
III:4 Marita Andersdotter	Bonedotter från Kolåsen, Kall. 2 äktenskap
III:5 Göran Göransson	Bonde i Äng, Kall
III:6 Kerstin Andersdotter	Bonedotter från Sölvsved, Kall
III:7 Lars Olofsson	Bonde i Nedgård, Kall
III:8 Årsill Nilsson	
IV:3 Nils Torkelsson	Från Glösa, Alsen
IV:4 Kerstin Matsdotter	Från Hallens socken
IV:5 Olof Persson	Född i Åre, bonde i Rör, Kall
IV:6 Märet Hansdotter	Född i Bratteggen, Kall
IV:7 Anders Eriksson	Torpare i Kolåsen, Kall
IV:8 Golu Jönsdotter	Bonedotter från Grötom, Kall
IV:9 Göran Eriksson	
IV:10 Ingrid Olofsdotter	
IV:11 Anders Olofsson	Från Sölvsved, Kall
IV:12 Brita Olofsdotter	Bonedotter från Uppland, Mörsil
IV:13 Olof Larsson	Bonde i Nedgård, Kall
IV:14 Marit Andersdotter	
V:10 Karin Jönsdotter	Bondehustru i Rör, Kall
V:13 Erik Thomssen	Bonde i Kolåsen, Kall
V:14 Kerstin Jeppasdotter	
V:15 Jöns Andersson	Bonde och nämndeman i Grötom, Kall
V:16 Ingeborg Olofsdotter	
V:23 Olof Persson	Bonde i Uppland, Mörsil
V:24 Emfri Nilsson	

## ***Forskaren togs på allvar i heroinisternas värld***

Detta stod att läsa i "Östran" - Östra Småland - för ett år sedan i en artikel skriven av Charlotte Eriksson och den handlar om Philip Lalander och hans forskning kring ett mycket viktigt ämne.

Philip, som är född i Norrköping och son till Folke Lalander, finner du på sidan 224 i Släktboken.

Philip är Fil Dr i sociologi och lektor i socialt arbete vid Institutionen för hälso- och beteendevetenskap vid Högskolan i Kalmar, men är sedan ett år tillbaka tjänstledig från Högskolan. Han arbetar nu på SoRAD (Social Research on Alcohol and Drugs) vid Stockholms Universitet med två projekt; ett om spelande, casinos, Jack Vegas, trav med mera och ett om unga heroinister.

Philip har skrivit boken "Hela världen är din" som kom ut i juli 2001. Det är en bok om unga heroinister där han beskriver heroinisterna utifrån deras eget perspektiv. Ungdomarna som boken handlar om har läst den och gett sitt godkännande. Den ger en bra bild av deras verklighet.

Under ett års tid umgicks Philip med unga heroinister i åldern 17 till 24 år i Norrköping flera dagar i veckan. Han fann en tempofylld värld som innehåller droger och kriminalitet.

Han beskriver heroinisternas liv som en egen värld, en subkultur som sprudlar av kreativitet när det gäller att få tag på medel för droger. Efter att ha använt heroin en tid utvecklar de vad som han kallar en heroin mind. Det vill säga, de tänker hela tiden på heroinet och hur de ska få tag i det. Heroinisternas värld är skrämmande och tragisk, men också fascinerande att studera. I början upplever de själva världen som spännande, en värld där det händer saker. De får kickar av att drifva - utföra kriminella handlingar - och av att horsa - röka eller injicera heroin.

I början kan heroinisterna ofta sköta sitt jobb eller sin skolgång. Ingen kan se på dem att de tagit heroin. De är lugna och till synes problemfria och upplever själva en större koncentrationsförmåga. Men allteftersom beroendet ökar så ökar även längtan efter större doser och större kickar.

Philips mål är att försöka förstå drogers betydelse i ungdomskulturen. Han tycker att året bland narkomanerna gav honom en god bild av hur de tänker och fungerar. Philip försökte påverka dem genom att ställa frågor som ger dem perspektiv på livet. Flera av de han kom i kontakt med är numera drogfria och några har gått över till lättare droger.

---

## ***Några ord från redaktören***

Det är nu dags för mig att få påfyllning från er om det som ni vill skall tas med i *några rader*. Gammalt som nytt, dvs det är underbart med all vår historia, men även det som händer här och nu.

*Birgitta Nordenman* - Nils-grenen

---

## *Välkommen att bo i släktens stugor!*

### **Fogdegården och Smedstorpet - Föreningen Lalandersläktens stugor i Huså**

Stugorna ligger på gemensam tomt vid Kallsjöns strand, med utsikt över sjön, blånande fjäll och väldiga skogar - obegränsade möjligheter till underbara naturupplevelser. Där finns trädgårdsmöbler samt även en tjärad eka (plats för ”medhavd”, liten ca 2 hk utombordsmotor) i ett båthus. Vi har också del i fiskevattnet i Kallsjön.

Bara några hundra meter bort finns Huså by, med lanthandel, Herrgården med matservering (inklusive ett Lalanderrum) och i annexet finns en mineralsamling, Getgården med försäljning av ost och bröd, skidbackar med lift mm. Den kulturhistoriskt intressanta Fröå gruva ligger efter den väg som går på östra sidan av Åreskutan till E14 och Björnänge, varifrån man lätt tar sig till Åre och andra intressanta orter. Bjelkes gruva ligger uppströms Huså liksom lämningar efter gruvdriften i Huså. På andra sidan Kallsjön ligger Kall och andra byar med stor släktanknytning. Många av våra släktingar ligger begravda på Kalls kyrkogård, kyrkan är väl värd ett besök, motsvarande galler för Åre gamla kyrka.

När du tar tillfället att njuta av livet i och kring stugorna så förbättrar du inte bara ditt eget välbefinnande utan du stärker även släktföreningens kassa så att vi kontinuerligt kan underhålla våra stugor!

### **Förbeställ mat**

Sonja och Carina Forss som driver lanthandel i Huså tar gärna emot beställningar per telefon/fax 0647 - 420 34 eller per post till Forss Livs, Huså, 830 05 Järpen och levererar varorna till den stuga du hyr. Beställningen bör vara hos dem ca en vecka innan ankomsten. Se vidare Husås hemsida under [www.husaby.com/svforss](http://www.husaby.com/svforss). Sonja och Carina tillhör Olof-grenen och Sonja är en av våra stugfogdar.

### **Stugorna**

Fogdegården har storstuga, två sovrum (4-5 bäddar), kök med kylskåp och frysack samt bastu och dusch, wc och TV. Hyran för Fogdegården är 1500 kr/vecka under veckorna 7-17 och 1800 kr/vecka för de veckor som innefattar jul och nyår. Under veckorna 2-6 är hyran 1200 kr/vecka och veckorna 18-51 är hyran 800 kr/vecka.

Det charmiga Smedstorpet har två rum (4 bäddar). Där finns ved- och bänkspis dessutom öppen spis och det har separat hemlighus med torrdass. Hyra för Smedstorpet är 500 kr/vecka.

Ovanstående priser gäller för medlemmar i släktföreningen. Övriga är också välkomna att hyra stugorna, då tillkommer 300 kr/vecka för Fogdegården och 100 kr/vecka för Smedstorpet.

Mobiltelefon med refillkort - inklusive laddningsaggregat och bruksanvisning - finns att låna i affären.

### **Stugfogdar**

Stig Dahleman (ansvarar för uthyrningen)

Byn 1004

830 53 Ås

Tel: 063 - 303 12; 070 - 224 05 34

E-mail: [stig.dahleman@mail.op.se](mailto:stig.dahleman@mail.op.se)

Sonja Forss

Huså 1630

830 05 Järpen

Tel: 0647 - 420 34, 422 05

## ***Kära vänner av Släktföreningen Lalandersläkten***

Tyvär har vi nu under en längre tid fått erfara att många inte tar sin inbokade vecka i anspråk, eller avbokar i tid så att andra kan ges möjlighet att hyra. Detta medför stort avbräck i våra hyresintäkter, de som ger oss möjlighet att renovera och rusta upp vår fastighet.

*Vi kommer därför att i fortsättningen arbeta efter detta Hyresavtal.*

"Härmed bekräftas att du bokat Fogdegården/Smedstorpet under tiden ..... för en total kostnad av ..... SEK.

*Följande villkor gäller:*

1. Hyran skall betalas i förskott och vara föreningen tillhanda senast 40 dagar före avtalad ankomst. Om bokningen gjorts senare skall hyran betalas inom 10 dagar.
2. Om bokningen gjorts och bekräftats, men hyran inte kommit föreningen tillhanda senast 40 dagar före avtalad ankomst (vid sen bokning 10 dagar efter bekräftelse) förfaller bokningen och stugvärderna kan hyra ut till annan under den avtalade tiden. Om du gjort en inbetalning senare än 40 dagar före avtalad ankomst och stugan hyrts ut till någon på kölistan, så återbetalas det inbetalda beloppet och om stugan inte är uthyrd så får du naturligtvis tillgång till den.
3. Om avbokning sker senast 40 dagar före avtalad ankomst debiteras 150 kronor, i övriga fall debiteras hela beloppet och 75% återbetalas om stugan kunnat hyras ut.
4. Om du, någon i din familj eller din medresenär blir allvarligt sjuk, om dödsfall eller allvarligt olycksfall ägt rum eller om det inträffar någon annan allvarlig händelse utanför din kontroll, som medför att det inte är rimligt att begära att du skall stå fast vid din bokning återbetalas hela hyran. Vid avbokning senare än 40 dagar före avtalad ankomst p.g.a. dessa skäl kan vi begära läkarintyg eller intyg från myndighet eller försäkringsbolag som styrker ditt förhinder.

---

## ***En stugfogde har ordet!***

En av mina stora drömmar har gått i uppfyllelse när det gäller Fogdegården. Vi har nu ypperligt vatten tack vare det filter som installerats. Så alla ni som varit tveksamma till att bo här på grund av det bruna vattnet är nu välkomna tillbaka!

Det är dags för ytterligare underhåll av stugor och tomt i Huså, hör av dig till mig om/när du kan hjälpa till. Det senaste som gjordes av flitiga händer var nytt plåttak på uthuset, målning av allrummet och kakelsättning i kök och på toa, samt montering av vattenfilter.

Jag är även intresserad av mer jaktmark utifrån planerat inköp av älghund som kräver ytor att jaga på under hösten 2003 eller senare. Hör av Dig och avtala om villkor.

Du når mig på tel: 063-303 12 och 070-224 05 34

*Stig Dahleman*

---

## *Våra förfäders rättsliga liv och leverne*

Per Lalander, tidigare ordförande i släktföreningen ägnade en stor del av sin fritid på Landsarkivet i Östersund. I hans samlingar fanns handskrivna avskrifter från Undersåkers tingslags domböcker i mål där Lalanderättlingar figurerade. De flesta rättsfallen handlar om obetalda skulder. En som förekommer ganska ofta är stamfadern för Mårtengrenen, Mårten Jacobsson. Han var ofta målsägare vid tinget dit han hade stämt sina låntagare som var sena med återbetalningen. Mårten var själv nämndeman och hade förmodligen ledigt när hans egna mål var på tapeten.

Det verkar som om rättsväsendet i västra Jämtland hade betydligt oskyldigare mål på dagordningen förr i tiden. Man ägnade mycket tid åt sådant som en åklagare i dag inte skulle ha en tanke på att ta upp i rätten. Här kommer exempel på vad tingsrätten sysslade med förr i tiden.

*Ur Undersåkers tingslags dombok - Den 7 oktober 1824*

Till detta ting hade bönderna Nils Nilsson, Petter Andersson och Jon Larsson i Wik låtit instämman deras granne Mårten Jacobsson i samma by, att honom måtte åläggas hålla vallhjon för sina får som äro af skotsk ras och skola vara fallna för att göra skada och åverkan å deras åker och äng, varöfver inlades betyg af Jonas Jonsson och Anders Andersson i Såå, men hviket sådant oaktadt af Svaranden bestriddes. Någon öfverlagd syn hade icke eller blifvit hållen och förklarade å kärandenens vägnar Nils Nilsson at ändamålet med denna Rättegång icke var att söka någon ersättning, utan blott att förekomma skada och olägenhet för framtiden. Parterna anmodades at i godo häröfver åsämjas och ingå sådan förening hvarigenom all tvist härom i framtiden kunde undvikas men då det ej stod att vinna ansåg sig HR<sup>n</sup> föranlåten uppskjuta målet till nästa ting, vartil de åberopade vitnena böra inkallas, jämte fler om de finnas, för att fulltyga fårens vanart, hvarefter HR<sup>n</sup> vill i målet hufvudsakligt yttrande meddela.

*- Den 9 april 1825*

Efter det bönderna Nils Nilsson, Petter Andersson och Jon Larsson i Wik til sista ting låtit inkalla deras granne Mårten Jacobsson derstädes till vinnande deraf att honom måtte åläggas hålla vallhjon för sina får som är af skotsk ras och skola vara fallna för at göra skada, hvaröfver likväl någon syn icke blifvit hållen, men ersättning åskad, läto nu dessa kärande genom bonden Erik Persson i Mörviken till HR<sup>n</sup> ingifva utdrag af det i sista ting i målet förda protokoll och när på grund däraf bonden Jacob Mårtensson tillspordes hvarför han icke godvilligt ville låta beveka sig til en så angelägen skyldighet som denna, gaf han däröfver till svar, at han numera betydligt minskat det antal får han haft så at han ansett kämbart ensam för dem hålla vallhjon när hans grannar äfven ägde lika många af samma slag, men icke ville underkasta sig någon enskild vård för dem, troende sig Mårten Jacobsson för öfrigt kunna styrka at han så ofta haft olägenhet af grannarnas boskaps kreatur på sina slätter, som de af hans får, emedan gärdesgårdar i byn i allmänhet skola vara ganska dåliga och så belägen vid sluttning af marken at de från andra sidan utan möda kunna öfverstigas, hvarföre han önskade vite öfverallt eller ock hela byn skulle derigenom förpliktas at hålla vallhjon för all sin boskap både större och smärre om sommartiden. Vid öfvervägande häraf

Afsades

Som någon skadeersättning af Kärandena icke blifvit yrkad och Svaranden äfven anmält at grannarnas boskap honom jämväl å dess ägor ofredat, varder parterna härignom gemensamt ålagd, at sig emellan öfverenskomma om en viss ordning i Byn angående boskapens vallande i allmänhet den de äga till Rättens pröfvande och fastställande ingifva och intill dess vid laga böter och ersättnings ansvar, hvar för sig sin boskap valla och vårda. Blifvande emellertid Rätteg.kostnaderna dem emellan kvittad.

## Supplement nr 8 - Tillägg till släktboken

Tabell A 231:

Jenny och Tommy Sjölander - son **Fredrik** John Erik, f 13 feb 2002

Tabell J 245:

Helena Blomé, sambo med Magnus Gustavsson - son Nils **Jonatan**, f 5 sep 2002

Tabell J 246:

Stefan Blomé, sambo med Carolina Edvardsson - son Felix, f 19 aug 2002

Tabell G 7:

Ann-Chatrin och Staffan Wiklander - dotter **Signe** Elvira, f 7 jul 2001

Tabell N 464:

Gunnar Israelsson avled i Falun 13 aug 2002

---

### *Inbetalningskort för medlemsavgiften för år 2003!*

Medlemsavgifterna är för enskild medlem **100 kronor**, för hel familj **150 kronor**, för barn och ungdom under 18 år **25 kronor**. Avgiften betalas på det bifogade inbetalningskortet till undertecknad på postgironummer **16 63 36 - 8**.

Kortet kan också användas för beställning av släktboken. Boken kostar 50 kronor och fraktkostnaden för en bok är 60 kronor.

Med släkthälsning - *Jan Leijd*, kassör

---

### *Våra amerikanska släktingar*

#### **Adresser till representanterna i USA.**

Debra Dodd, 91 Market Street, Port Hadlock, WA 98339

Tel: +1 360 385-3824. E-mail: djdodd@cablespeed.com

Jacqueline "Jacquie" Pearson Lamer (redaktör) 29342 State Highway U, Maryville, MO 66468

Tel: +1 816 561-98 02. E-mail: jplamer@mail.nwmissouri.edu

Harold Pearson, 1425 Palm Valley Dr East, Harlington, TX 78552 - Vice ordförande (USA)

Tel: +1 956 423-7738. E-mail: HRPear@aol.com



## Adresslista - Föreningen Lalandersläktens funktionärer

### *Ordförande*

Per Olov Österlind  
Rutbergsvägen 10, 903 55 Umeå  
Tel/fax: 090 - 77 14 25  
E-mail: per-olov.osterlind@germed.umu.se

### *Vice ordförande*

Sven Lalander  
Ekbackevägen 22, 181 46 Lidingö  
Tel/fax: 08 - 765 84 57  
E-mail: sven.lalander@telia.com

### *Sekreterare*

Inger Mellberg  
Björnösund 496, 761 92 Norrtälje  
Tel: 0176 - 23 90 22 Fax: 0176 - 20 78 12  
E-mail: ingermellberg@user.bip.net

### *Kassör*

Jan Leijd  
Vårgårdavägen 6, 125 51 Älvsjö  
Tel: 08 - 99 44 12  
E-mail: fam.leijd@telia.com

### *Förtroendekvinnor/män för släktgrenarna*

#### *Anders-grenen*

Per Åke Kristiansson  
Björnänge 1393, 830 13 Åre  
Tel: 0647 - 321 20  
E-mail: perake\_kristiansson@hotmail.com

#### *Jacob-grenen*

Birgit Nyström  
Samuel Permangatan 33 A, 831 42 Östersund  
Tel: 063 - 51 91 14

#### *Helena-grenen*

Olof Tottmar  
Lökgatan 1, 754 47 Uppsala  
Tel: 018 - 25 19 29  
E-mail: olof.tottmar@zoofys.uu.se

#### *Gertrud-grenen*

Staffan Wiklander  
Berggården 20, 791 94 Falun  
Tel: 023 - 44 141  
E-mail: staffan4@algonet.se

#### *Mårten-grenen*

Karl-Axel Arvidsson  
Giggatan 7, 212 42 Malmö  
Tel: 040 - 49 64 11  
E-mail: karl-axel.arvidsson@mailbox.swipnet.se

#### *Nils-grenen*

Birgitta Nordenman - Redaktör  
Kremlevägen 6, 756 46 Uppsala  
Tel: 018 - 30 09 42 Fax: 018 - 30 04 42  
E-mail: bin@magnolia.se

#### *Olof-grenen*

Bertil Möller Fasangatan 18, 742 36 Östhammar. Tel: 0173 - 12 641

#### *Suppleanter*

Stig Dahleman Byn 1004, 830 43 Ås. Tel: 063 - 303 12; 070 - 224 05 34. E-mail: stig.dahleman@mail.op.se  
Håkan Forss Ängegatan 57, 83136 Östersund. Tel: 063 - 10 32 16  
Monica Hallquist Storhallen 1112, 840 31 Åsarna. Tel: 0687 - 340 53  
Anita Lalander Kämpavägen 52, 181 41 Lidingö. Tel: 08 - 767 54 73. E-mail: anita.lalander@telia.com  
Lars Renström Forsvägen 28, 187 42 Täby. Tel: 08 - 768 82 72. E-mail: lars.renstrom@secotools.se

#### *Revisor/revisorssuppleant*

Jan Lundberg Laduvägen 8, 181 41 Lidingö. Tel: 08 - 765 23 93 (ordinarie)  
Christina Sturk Svartbäckens by 412, 136 59 Haninge. Tel: 08 - 777 40 47 (suppleant)

#### *Stugfogdar*

Stig Dahleman Byn 1004, 830 43 Ås. Tel: 063 - 303 12. E-mail: stig.dahleman@mail.op.se  
Sonja Forss Huså 1630, 830 05 Järpen. Tel: 0647 - 420 34, 422 05

#### **Valberedning**

Jan-Erik Lalander Matrosvägen 8, 133 33 Saltsjöbaden. Tel: 08 - 717 16 60. E-mail: janeriklalander@telia.com  
Deisy Andersson Hedåsvägen 6, 821 30 Bollnäs. Tel: 0278 - 178 76  
Carl-Arne Nyström Måttgränd 114, 906 24 Umeå. Tel: 090 - 18 05 51. E-mail: carl-arne.nystrom@educ.umu.se